

2.12.2024

Hyvinvointialuelouden ja –hallinnon neuvottelukunta 6/2024

Aika ma 2.12.2024 klo 9.00-11.00

Paikka Teams-etäyhteys

Osallistujat

Puheenjohtaja

Anna Kaisa-Ikonen, kunta- ja alueministeri, valtiovarainministeriö (10.03 asti)

Maija Niskala, ministerin erityisavustaja, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja

Juha Majanen, valtiosihteeri kansliapäällikkönä, valtiovarainministeriö
(puheenjohtajana 10.03 lähtien)

Jäsenet

Susanna Huovinen, alivaltiosihteeri, valtiovarainministeriö

Minna-Marja Jokinen, hallitusneuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö

Tanja Rantanen, budjettineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö

~~Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö~~

Pasi Rentola, talousjohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö

~~Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, sisäministeriö~~

Jaana Määttä, johtava asiantuntija, sisäministeriö

Kari Hakari, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

~~Tiina Korhonen, osastopäällikkö, työ- ja elinkeinoministeriö~~

Tapani Mattila, teollisuusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Anneli Kiljunen, aluehallituksen puheenjohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Tero Järvinen, hyvinvointialuejohtaja, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Sami Sipilä, konsernipalvelujen toimialajohtaja, Etelä-Savon hyvinvointialue

Camilla Söderström, hallintojohtaja, Itä-Uusimaan hyvinvointialue

~~Sami Mäenpää, hyvinvointialuejohtaja, Kainuun hyvinvointialue~~

Timo Halonen, toimialuejohtaja, Kainuun hyvinvointialue

~~Olli Naukkarinen, hyvinvointialuejohtaja, Kanta-Hämeen hyvinvointialue~~

Petrus Kukkonen, rahoitus- ja investointijohtaja, Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Helinä Saarela, talousjohtaja, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Maria Kaisa Aula, aluehallituksen puheenjohtaja, Keski-Suomen hyvinvointialue

~~Raija Kontio, hyvinvointialuejohtaja, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue~~

Harri Hagman, hyvinvointialuejohtaja vt., Kymenlaakson hyvinvointialue

Tapani Melaluoto, aluehallituksen puheenjohtaja, Lapin hyvinvointialue

Markus Syrjänen, konsernipalvelujen johtaja, Länsi-Uusimaan hyvinvointialue

~~Juhani Sand, konsernipalvelujen johtaja, Pirkanmaan hyvinvointialue~~

~~Linda Jakobsson Pada, hallintojohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialue~~

Lena Nystrand, talousjohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialue

Ismo Rouvinen, talousjohtaja, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

~~Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue~~

Jouko Luukkonen, konsernipalvelujen johtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

~~Kari Janhonen, talousjohtaja, Pohjois-Savon hyvinvointialue~~

Antti Niemi, talousjohtaja, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

~~Kirsi Varnila, hyvinvointialuejohtaja, Satakunnan hyvinvointialue~~

Tero Mäkiranta, toimialuejohtaja, Satakunnan hyvinvointialue

Mikko Hokkanen, konsernipalvelujen johtaja, Vantaa-Keravan hyvinvointialue

Laura Saurama, konsernijohtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Matti Bergendahl, toimitusjohtaja, HUS-yhtymä

~~Daniel Sazonov, apulaispormestari, Helsingin kaupunki~~

Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, Helsingin kaupunki

Pysyvät asiantuntijat

Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, muutosjohtaja, valtiovarainministeriö

Jarkko Levasma, ICT-johtaja, valtiovarainministeriö

Sihteeristö

Noora Heinonen, finanssineuvos, valtiovarainministeriö pääsihteeri

Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö asiantuntijasihteeri

Hanna-Maija Perttola, projektiassistentti, valtiovarainministeriö tekninen sihteeri

Erikseen kutsutut

Laura Pitkänen, johtava asiantuntija, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö, asiak kohta 4

Merja Salmi, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö, asiak kohta 5

Kati Jussila, finanssineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö, asiak kohta 7

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja osallistujien vahvistaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02. Vahvistettiin osallistujat.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista kokouksen esityslistaksi.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet

Laura Pitkänen kertoi valtakunnallisten tavoitteiden valmistelusta. Nyt asetetaan ensimmäistä kertaa hyvinvointialueiden toimintaa kokonaisuudessaan koskevat yhteiset valtakunnalliset tavoitteet. Valmistelu

on käynnistynyt syyskuussa ja valtioneuvoston istunnossa tavoitteet tulisi olla hyväksyttävänä helmikuussa 2025.

Keskusteltiin tavoitteiden strategisesta tasosta sekä siitä, että tavoiteluonnoksista puuttuu uudistumisen näkökulma. Todettiin, että tavoitteiden ohella tulisi kiinnittää huomiota valtion rooliin erilaisten alueiden tehokasta toimintaa mahdollistavien tekojen toimeenpanijana.

Merkittiin tiedoksi neuvottelukunnalle.

5. Hyvinvointialueneuvottelukunnan perustaminen

Merja Salmi alusti hyvinvointialueneuvottelukunnan perustamisesta. Asetusluonnos on parhaillaan lausunnoilla. Tavoitteena on asetuksen vieminen valtioneuvoston istuntoon loppuvuodesta tai heti alkuvuodesta 2025.

Keskusteltiin neuvottelukunnan jäsenistä ja mahdollisuudesta kirjata suoraan asetukseen viranhaltijat alueiden edustajiksi. Tuotiin esille, että ministeriöiden vuoropuhelu luottamushenkilöiden kanssa tulee joka tapauksessa varmistaa ja sitä myös vahvistaa. Aluehallitusten puheenjohtajien verkostoa pidettiin tähän yhtenä luontevana foorumina.

Merkittiin tiedoksi neuvottelukunnalle.

6. Investointien ohjausmallinen kehittäminen

Antto Korhonen kertoi hyvinvointialueiden investointien ohjausmallia selvittäneen työryhmän työstä, tuotoksista ja ehdotuksista. Työryhmä ehdottaa järjestämislakeihin yhtä säädösmuutosta, kustannusvaikuttavuusanalyysin valmistelun projektoimista sekä erilaisia investointisuunnitelmien hyväksymismenettelyyn ja lainanottovaltuuden muuttamismenettelyyn liittyvien prosessien parannuksia.

Keskustelussa tuotiin esille toive yhteistyöstä alueiden kanssa valmistelun osalta, ja myös kiitokset siitä. Riskinä pidettiin sitä, että muutosten myötä järjestelmä ei selkiydy vaan vaikeutuu ja alueilla uudistuminen tämän takia hidastuu. Pidettiin ongelmallisena, että ristiriita valtakunnallisten tavoitteiden kanssa olisi jatkossa investointisuunnitelmien hylkäyskriteeri, sillä investoinnit ovat pitkäikäisempiä kuin tavoitteet.

Investointien ohjausta pidettiin alueiden strategisen kehittämisen kannalta kangistavana, turhan yksityiskohtaisena ja aikataulua osin liian etupainotteisena. Ohjauksen syklisyys vaikeuttaa suunnittelua ja on hankalaa myös politiikalle. Investointien ohjausta pidettiin yksityiskohtaisuuden osalta poikkeuksena alueiden ohjausjärjestelmässä. Alueilla kannatettiin sitä, että ohjaus kohdistettaisiin vain suurimpiin investointeihin. Vuokrakohteiden osalta kannatettiin nettomääräistä valtuuslaskentaa.

Yhteistä pohjaa vaikuttavuusanalyysille pidettiin tärkeää, kuten myös tietopohjan parantamista kauttaaltaan. Varautumisen osalta nähtiin tärkeäksi, että paloasemat olisivat hyvinvointialueiden omistuksessa.

Korhonen totesi lopuksi, että investointien ohjausmalli on suunniteltu tilanteeseen, jossa alueilla olisi pääsääntöisesti laskennallista lainanottovaltuutta ja valtuuden muutosmenettelyitä ei tarvittaisi. Tämänhetkinen tilanne on seurausta alueiden heikosta taloustilanteesta, minkä takia valtuuden muutosmenettelyistä on tullut valtavirtaa. Muutosmenettelyissä investointien välttämättömyyden tarkastelu ja siten myös ohjaus on säädösten mukaisesti varsin yksityiskohtaista.

Merkittiin tiedoksi neuvottelukunnalle.

7. Tilastotiedot hyvinvointialueiden rahoituksen määrittelyssä

Kati Jussila kertoi tilastotietojen käytöstä hyvinvointialueiden rahoituksen määrittelyssä ja rahoituksen ennakoitavuuden lisäämisestä. Jussila totesi, että rahoituksen ennakoitavuuden lisääminen on välttämätöntä. Diagnoosien tietotoimituksen aikarajaa lyhennetään koskien vuoden 2026 rahoituslaskelmia. Siten vuotta 2023 koskevien diagnoositietojen keruu päättyy 28.2.2025. Todettiin myös, että rahoituslakia koskeva muutosesitys on tarkoitus lähettää lausunnoille 27.1.2025, eduskuntaan se etenisi kevään aikana ja uusi laki tulisi voimaan vuoden 2026 alussa.

Keskusteltiin diagnoositietojen keruusta ei hyvinvointialueilla, jonka osalta on tunnistettavissa kilpavarustelun merkkejä, jotta aluekohtainen palvelutarve pystyttäisiin osoittamaan. Tuotiin esiin, että diagnoosit eivät parhaalla mahdollisella tavalla kerro palvelutarpeesta ja että niiden vuosikohtaisuus on ongelma. Myös väestömäärän muutosten vaikutuksia rahoitukseen pidettiin ongelmallisena. Todettiin myös, että diagnoositietojen käyttö rahoituksen perusteena on uusi asia, ja myös siksi mahdollisimman suuri avoimuus tämän teeman osalta on kannatettavaa.

Merkittiin tiedoksi neuvottelukunnalle.

8. Ilmoitusasiat

Ei ilmoitusasioita.

9. Tiedoksi

- a. Välikysymys 12.11.2024 sosiaali- ja terveyspalvelujen pelastamiseksi VK 8/2024 vp

10. Muut esille tulevat asiat

Ei muita asioita.

11. Seuraavan kokouksen ajankohta vahvistetaan erikseen

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.03.